

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SAPTAMANAL

Abonamentul anual: 500 Lei

Redactor: Pr. T. CIURUȘ

Redacția și Administrația
ALBA-IULIA, Str. Avram Iancu 3

BINE AȚI VENIT STĂPANE!

Cu ce cuvinte vom putea da glas bucuriei noastre, când Dumnezeu ne-a dăruit ziua să putem primi în mijlocul nostru pe iubitul Păstor, Prea Sfințitul Părinte Episcop Nicolae?

Despărțiți trupește timp de doi ani, mângăiați doar prin cuvântul părintesc trimis la zile mari, astăzi, 15 Septembrie 1942 am avut bucuria cea mare de a-L vedea în mijlocul nostru.

Descins în Alba-Iulia, după un scurt popas făcut în Turda, însoțit fiind de Dl. Bilciurescu, consul la Cluj, a fost oaspele P. C. vicar, Al. Baba, președintele Vicariatului. Întâlnirea a fost atât de emoționantă încât a copleșit puterea graiului și îmbrățișarea dintre Arhiepiscopul iubit și dorit și P. C. vicar, precum și toți preoții centrului vicarial, a mărturisit dragostea reciprocă.

Abia a sosit în Alba-Iulia și toți Românii au aflat evenimentul îmbucurător. Mânați de sentimentul stimei, recunoștinții și al iubirii față de Arhiepiscopul păzitor al „legii“ noastre, au ținut să-și manifesteze năvalnica dorință de a-L vedea și de a-se împărtăși de binecuvântare, prin participarea unui număr impunător la slujba divină de seara, ce s'a săvârșit în biserica centrală. Soborul preoților, în frunte cu P. C. vicar prot. Al. Baba, a slujit slujba doxologiei, pentru sănătatea și dreapta păstorie a Prea Sfințitului Părinte Episcop Nicolae.

Clopotele vestesc bucuria credincioșilor, prin glasul lor sărbătoresc, iar credincioșii cu ochii înlăcrimați și inimile pline de nespuse fericire, plecau tăcuți capetele pentru binecuvântare. Au fost momente solemne, ce nu se vor uita nici odată! Nu s'au rostit cuvinte, ci prin tăcerea comună s'a vorbit atât de mult și așa de aproape sufletului.

Intr'adevăr prezența Prea Sfințitului Părinte Episcop Nicolae, întruchipează tot sufletul românesc al fraților noștri. Slujitor credincios și devotat, până la jertfa supremă, a Mântuitorului Iisus Hristos, Prea Sfinția Sa își poartă chemarea divină de a duce pace și bună învoire între oameni, cu un zel apostolic și de mucenicie. Numai bărbaților virtuoși, ce împodobesc martirologia creștină, le-a fost dat să samene cu așa putere de ab-

negație, Evanghelia Domnului pentru dezvoltarea morală și spirituală a unui popor.

Dar în această operă de desăvârșirea vieții, Prea Sfinția Sa ține seama și de elementele naturale ale păstorilor și așa cum însăși ortodoxia lucrează în chip firesc cu fiecare popor în parte, picură mereu în toate cutele sufletului românesc, mângăierea și puterea de viață.

Dăruit de bunul Dumnezeu cu o blândețe evanghelică, cu o înțelepciune bătrânească isvorită dintr'un cuget chibzuit și mai presus de toate crescut într'o atmosferă de pură ortodoxie, Prea Sfinția Sa se dovedește a fi cel mai dârz arhiepiscop pentru Biserică și Neam.

Această fericită întruchipare îl face să fie omul providențial, chemat a clădi sufletul românesc pe temelii blândeții, înțelegerii, îngă-

duinții și'n același timp pe cea mai de preț virtute, ce constituie o podoabă rară, credința în **dreptatea Dumnezeiască**.

Este deci firească bucuria ce-a copleșit pe toți cei ce au avut fericirea să vadă pe Prea Sfințitul Părinte Episcop Nicolae.

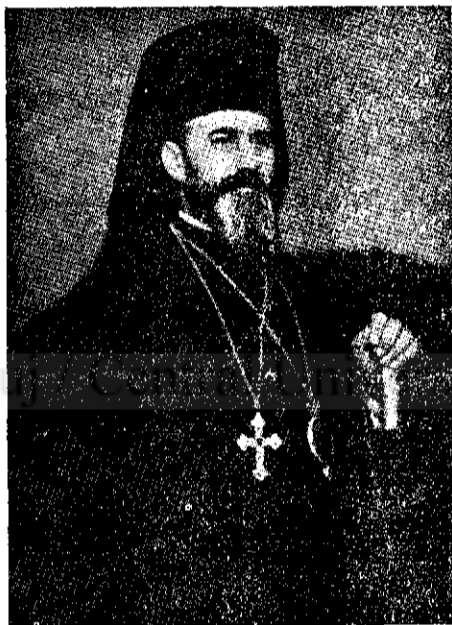
Dar venirea Prea Sfinției Sale constituie un motiv de înnoire și pentru viața noastră, a celor rămași în Țară. Purtăm greul unui război pentru distrugerea dușmanului Crucii și al pământului străbun. Jertfa ce aducem cu atâta belșug de dăruire, reclamă putere de rezistență. Și Prea Sfinția Sa ne arată calea străbună de urmat, încrestată de atâtea răvașuri sângeroase dar biruitoare; iubirea de Patrie. Nimic nu este în stare să întrecă în prețuire, iubirea de patrie; ea înfățișează comoara strămoșilor pe care suntem datori a-o apăra până la jertfa vieții.

Încărcat de toate aceste daruri cerești, Prea Sfinția Sa a coborât în mijlocul nostru. Istoria va înscrie cu laudă acest fericit prilej de zidire creștinească și românească și va avea dreptul să repete cuvântul poetului: **„Biserica e maica neamului“**.

Copleșiți de clipa revederii, fiii sufletești din cuprinsul Vicariatului de Alba-Iulia, dau glas de mulțumită lui Dumnezeu pentru prilejul de a Vă vedea Prea Sfințite Părinte, întreg, sănătos și drept îndreptând cuvântul legii noastre românești și Vă strigă într'un glas!

Bine ați venit Stăpâne!

„Renașterea“

P. S. Episcop Nicolae Colan

Evangelia

Luca c. 5, sth. 1—11.

Adâncind istorisirea pescuirii minunate a apostolilor, „după cuvântul Domnului”, înțelegi tot mai mult semnificația ei înaltă pentru viața omenească. Însăși rânduirea de de a fi citită această întâmplare din viața apostolilor, dovedește puterea de îndrumare ce trebuie să călăuzească viața.

O noapte întregă s'au ostentit apostolii să prindă pești și nimic n'au reușit. Iar la cuvântul Domnului, mrejele se umplură de mulțimea peștilor încât se rupeau. A fost de ajuns să urmeze cuvântul Domnului și toată truda lor, până atunci zadarnică, își primește încununarea deplină reușite.

Nimic mai potrivit pentru exemplificarea rostului vieții omenești, în lumina prețuirii ei adevărate, cu și această minunată pescuire.

Judecată viața omului singularic, cu întreg șirul nesfârșit al durerilor și trecătoarelor plăceri, vedem cum ea pare zadarnică. Acest sentiment ne copleșește mai ales când avem de întâmpinat dureroase întâmplări în viață ca: moarte în familie, pagubi mari în gospodărie, boale îndelungate ori mari nenorociri. Dar chiar și'n cazurile norocoase ale unui trai bogat și îmbelsugat, când se apropie bătrânețea simțim deșertăciunea vieții. Ar rezulta deci, că viața nu-și merită existența proprie.

Mântuitorul însă nici când nu disprețuiește acest mare dar cereșc: viața. Și acum, cu și altă dată, ridică viața la valoarea ei pe care nu și-o poate afla prin nici o altă comparație, decât în lumina „cuvântului evangheliei”. Cine știe să cearnă toate întâmplările vieții, fie bune fie rele, prin sîta credinței creștine, acela nu se trudește zadarnic în lume. Totul își capătă ros-

tul său și la urmă culege roada mulțumirii sufletești, pe care nimic în lume nu i-o poate da ca și această încredere.

A trăi cu credința hotărâtă, că orice întâmplare a vieții ne este dată să o trăim cu voia lui Dumnezeu și că această cerească purtare de grijă este numai spre mântuirea noastră; este cel mai sigur drum pentru realizarea dorințelor noastre folositoare. Poporul nostru a și sfințit acest adevăr în creștinismul obicei, ca orice început să-l facă cu „Doamne ajută”.

Să ne deprindem deci a trăi cu această credință și să nu întreprindem nimic fără ajutorul Domnului, și atunci „mreața” doririlor noastre va fi plină.

Da nu numai ca individ, ne trebuie pecelluirea străduințelor noastre cu această credință. Omenimea judecată în totalitatea ei, sau ca națiuni a parte, nu va putea face din străduințele sale nimic folositor, dacă acestea vor fi înafară de Cuvântul lui Iisus.

Pentru justificarea acestui adevăr, să privim lumea de azi. O lume civilizată, încununată cu strălucirile atâtor descoperiri pe cari bătrânii noștri nici nu le-au visat, și cu toate acestea nici când nu s'a arătat mai sălbătăcită ca acum. De ce? Pentru că nu caută să folosească această înțelepciune, după cuvântul vecinic al Evangheliei ei pune în frunte alte legiuiri, streine de dreptatea cerească.

În lume suflă un duh ce caută altă formă de viață. Și ca popor și ca creștini, avem datoria să imitam pe apostolul Petru și atunci străduințele noastre își vor primi roadele dorite.

Altfel zadarnic orice dorire și luptă a vieții!

Pr. T. Ciurus

Din zile mari

Sfințirea Mănăstirii Putna

...Iară după ce au biruit, cu voia lui Dumnezeu, pe dușmani la cetatea Chilia, Ștefan Vodă au ales loc de mănăstire întru slava lui Dumnezeu și pomenirea sufletului.

Insemnatu-s'au aceasta la cărțile celor de demult bătrâni cari stau mărturie nemitarnică. „Înțeles-am și noi din oameni bătrâni, lăcitori de aici din țară, cum se trage cuvântul din om în om, că o biserică de lemn, la Olovăi să fie făcută de Dragoș Vodă... Și aceea biserică de lemn au mutat-o Ștefan Vodă, de o au clădit la mănăstirea Putna, unde stă până acum”. (M. Costin Letopiseț).

Zidirea au durat ani trei și după biruința asupra Tătarilor „au sfințit Ștefan Vodă mănăstirea Putna, care era zidită de dânsul, Septemvrie 5 zile leat 1469 întru lauda precacurater fecioate Mariei, Maicii Domnului nostru Iisus Hristos, la care sfințire multă adunate de călugări au fost, și singur Teoctist mitropolitul și Tarasie episcopul dimpreună cu Iosif arhimandritul și egumenul Putnei. Zic că au fost la liturghie arhiepiscopi și preoți și diaconi 64 la jertăvnie”. (Gr. Ureche).

Fost-au de față coconii domnești, hatmanii Grozav și Ipota, căpitanii de oaste Stroe,

Șoiman, Darmna, Deleanu, și Balș, încă și dumniilor marele vornic, spătar, logofăt, postelnic, starostele și pargarii satelor, pârcașii și străjerii cetăților și norod fără număr. Și s'au veselit Ștefan dimpreună cu toată obștea la praznic duhovnicesc și-au împărțit cu mâna sa dar mult și milă bogată de au curs preste toți oamenii.

Domnițele au socotit a țese de sărg podoabe de mare preț, veșminte sfinte, aere, perdele în fir lucitor; iară călugării cu osârdie mare foarte au ferecat cărți de slujbă, icoane, cruci și vase pentru daruri.

Smeritul întru monahi Isaia tucenicul lui Eftimie, s'au pus de au scris, aici, amintirea — pomelnicu — faptelor lui Ștefan și o „Poveste în scurt despre domni moldovenești” până la leat 1425.

Putna devine un focar de cultură și viață religioasă. La școala din pridvorul ei, învățau diecii, pisarii, cărturarii vremii. Aici și-au făcut ucenicia întru duhovnicie marii ierarhi iubitori ai slovelor: David, Isaia Baloșescu, Iacob, Antonie, Calistru, ardeleanii Anastasie, Ilie Jorest.

În dangăt de clopot, porțile triste ale mănăstirii se deschid

(continuare în pag. 3-a)

Teologie ortodoxă la Budapesta

În „Tribuna Ardealului”, anul III Nr. 566, aflăm următoarele:

Cetim în „Népujság” din 8 Aug. 1942 din Hodmezövásárhely, că d-l Pákozdy László Marton doctor al Facultății

teologice reformate din Debrecen, la propunerea corpului profesoral reformat, a fost numit profesor la Catedra de Vechiul Testament al de curând înființatei teologii ortodoxe maghiară rutenă-sârbo-română la Budapesta.

FOILETON.

Istoricul Parohiei Văleni.

de Pr. Aurel Nicoară

Slujitorii Bisericii

(urmare)

Preotul Popa George, s'a născut aici în comuna Vălcăul unguresc, din părinți țărani înstăriți. Nu se știe unde a studiat și nu cunoștea scrisul numai cititul. Familia lui s'a stins. Din tradiția locală se știe că urmașii familiei sale, au săracit și degenerat. El, însă, a fost un om cu putere mare de muncă. Sub păstoria sa, s'a zugrăvit Biserica și s'a strâns o parte din piatra

necesară îngrădirii cimitirului, pe care n'a avut fericirea să-l poată îngrădi el. Se spune că preotul Popa George singur încărea carul cu piatră, muncind din greu spre a încuraja și pe enoriașii săi la lucru.

În timpul păstoririi sale, Românii din Munții Apuseni se organizau cu gândul de a-și pretinde libertate. Conducători aveau pe cei trei iobagi rupți din munții lor dragi și

căliți în soarta lor de slugi. Pe Nicolae Ursu, numit Horea din Alba, Ion Cloșca și Gheorghe Crișan țaran din Cărpiniș. Intelctualii din regiune, adăpați din duhul lor, pregăteau și ei sufletele spre răsmerița, ce nu întârzia să vină din cauza refuzului îndărătnic al Vienei și guvernului din Sibiu de a le îmbunătății soarta românilor.

Răscoala se produce în anii 1774—1785, fiind înăbușită prin trădarea căpeteniilor și prindrea lor în pădurea Scorocetului, vecină cu fostul hotar, al parohiei Văleni.

Horea, era binecunoscut preotului și poporului local, prin faptul că de multe ori a

trecut prin Văleni spre Calata Mare, unde își avea femeia⁹⁾.

Urmările acestei răscoale au fost multe și diverse, cea mai mare a fost dechiderea orizontului idealului național, drepturile asupra Ardealului și mândria de a fi român; urmaș vrednic din Roman și Dac.

Urmașul lui Popa George este preotul Cosma Popoviciu (1798—1829). A fost hirotonit la Arad, fiind bănațean de origine. Incepe munca în parohie, prin lucrarea gardului de piatră din jurul cimitirului; prin construirea caselor paro-

⁹⁾ Liviu Rebreanu; Craișorul. București.

Din înfăptuirile guvernului

După doi ani de guvernare, împliniți la 6 Septembrie c. d-l prof. Mihai Antonescu v. președintele Consiliului de Miniștri a comunicat la Radio o temeinică dare de seamă despre înfăptuirile guvernării d-lui Mareșal Ion Antonescu, în toate compartimentele vieții noastre de Stat, începând cu Monarhia și continuând cu politica externă, războiul pentru apărarea și desrobirea pământurilor strămoșești, românizarea, revoluția națională, armata, finanțele, economia națională, agricultura, lucrările publice, comunicațiile, sănătatea, munca, consiliul de patronaj, justiția, învățământul, cultele, propaganda națională, administrația și reorganizarea Statului, toate întemeiate pe date și cifre.

În acest timp, Subsecretariatul Cultelor a luat măsuri împotriva francmasoneriei și iudaismului: a auztat să fie reparate în total 714 biserici, a „dispus ca obiectele de cult, vestimintele bisericesti, icoanele etc. să nu mai poată fi vândute de magazinele evrești.

a dat dispozițiuni pentru îngrijirea cimitirilor și dezvoltarea cultului morților,

a interzis ca preoții să mai ia parte în acțiuni politice ori în întreprinderi cu caracter negustoresc, urmând ca să-și închine toată puterea lor de muncă preocupărilor de ordin spiritual-cultural, de asistență socială și în general, operei de ridicare a satului.

Au fost avansați funcționarii dela centrele eparhiale,

cari nu mai fuseră avansați de 15 ani.

S'au trecut în buget 550 posturi de preoți, cari funcționau de mai mulți ani fără salariu. S'au acordat subvenții școlilor de cântăreși dela eparhiile cărora nu li s'au luat în buget până în prezent școlile de cântăreși.

S'a acordat în exercițiul 1941-1942 o sumă de 25.000.000 lei ajutoare pentru bisericile și mănăstirile avariate de cutremur, iar în exercițiul 1942-1945 o sumă de 60.000.000 lei, deci total 85.000.000 lei.

S'a prevăzut în buget suma de 5.100.000 lei pentru bursele studenților teologi, ortodoksi și uniți.

Au fost asimilate salariile preoților cu institut teologic și bacalaureat sau școală normală din Transilvania cu acelea ale preoților licențiați, iar profesorilor dela Academii-teologice li s'a rectificat încadrarea, stabilindu-se o încadrare superioară în grad și salariu, față de conferențiarilor universitari.

S'a reglementat situația juridică a bunurilor imobile care aparțineau școlilor confesionale ale parohiilor ortodoxe și greco-catolice din Transilvania, recunoscându-se parohiilor dreptul de proprietate asupra acestor școli.

S'a întocmit proiectul de decret lege pentru a se reda eparhiile respective pădurile mănăstirești.

Au fost plasati și ajutați preoții refugiați. În Transnistria a fost organizată o misiune permanentă, cu preoți puși la dispoziție de eparhiile din țară.

Sfințirea Mănăstirii Putna.

Continuare din pag. 2.

pentru a primi în sânul ei odihnitor pe marele său ctitor, pe cele două Marii (soții de ale lui Ștefan) pe vijeliosul Bogdan, pe Maria, soția lui Rareș, precum și pe cei mai mulți dintre slujitorii ei, după cum grăesc pisaniile.

De mănăstirea Putna se leagă nu numai vicața celui mai vrednic voevod moldovean, ci însăși ursita neamului se identifică cu gloria fără sfințit a „Atletului lui Hristos”. Sfântul dela Putna a purtat „sabia creștinătății” pe calea minunilor. În momente de grea cumpănă am alergat la mormântul geniului ocrotitor dela Putna pentru a ne reîmprospăta fluidul sufletului.

Viața lui Ștefan seamănă

ta minune. Nietzsche zicea că unii oameni se nasc după moarte. Ștefan n'a murit niciodată.

Când ni s'a răpit Bucovina, Ștefan a protestat. După zisa călugărilor, o mână nevăzută a tras în dungă clopotul cel mare, care a început să sune în miez de noapte. Foc din cer s'a pogorât și-a aprins candelile depe mormântul Sfântului. S'au adunat plășii Moldovei.

Azi lespedea depe mormânt s'a dat la o parte, Ștefan a pus „sabia creștinătății” în mâna soldatului român.

Sfântul veghează. Cornul lui a sunat a treia oară.

Pr. Gh. Onițiu

BIBLIOGRAFIE.

„VIATA ILUSTRATA”, revistă de familie. Apare în Cluj, cu binecuvântarea P. S. Sale Episcopului Nicolae Colan. Abonamentul 450 lei. Nr. 7, luna Septembrie 1942.

În acest număr: Prot. Ion Goron: Tipuri religioase. Ion Ojog: Noapte sfântă; Victor Ion Popa: Moș Calistrat Hoș glumește cu tâlc; Al. Filip: Spre o renaștere a nucelei; Eugenia Mureșanu: Ultimul Capitol; Horia Teculescu: V. Onițiu; Virgil Șotropa: Pendulul. Dr. V. Sava: Emanoil Cojdu; C. Mureșanu: Michel Angelo; Pr. Aug. Faur: Religia în viața socială; D. P.: Cronica literară și apoi Insemnări.

NICOLAE, Episcopul Oradei: LESPEZI DE ALTAR, pag. 176. Beiuș 1942. Preț: 150 Lei.

Cartea aceasta, despre apariția căreia s'au ocupat aproape toate gazetele noastre bisericesti din Ardeal, mi-a venit în mână abia acum. Soșirect ei era dorită mult, căci presimțeam clipele de înălțare sufletească ce-le poate procura.

Titlul ei semnificativ, îmbracă prin haina cuprinsului, gânduri înalte, acțiuni hotărâte întru întărirea Bisericii, propoveduiri evanghelice și chipuri de caractere, încât când o lași din mână, simțesti

Continuare în pag. 4.

hiale și dicești, în grădina de lângă cimitir.

La câțiva ani după instalarea lui aici, a cumpărat Mineul Mare pe 12 luni scris cu litere cirilice. „Anii 1805 în 14 zile Februarie. Acest Mineu s'a cumpărat de Gânsca Ioan, și cu-soțul dumisale Simiana, și feciorii săi Ioan, Toma, Ioana soacra dumisale, în care au ajutat întraceasta carte cu 6 Florinți; și cu ginerele lor Marie, Todoră, Ioan care morind Ioan Nidi, Nidi Floare, Maric, Dumitru; Simion, Ioană, Simion, fiind cumpărat cu 124 de Florinți lonaști, și l'au pus pomenire aceștia, scrisă aici, în Iontru la tot neamul lor. Și cine l'ar strămuta, sau l'ar fura, sau l'ar vinde pe bani să fie afurisit de cei 518

sfinți Părinți dela Niccia. S'au scris prin mine fiind preot eu Cosma Popoviciu paroh M. Vălcăului”¹⁰).

În 1805 preotul parohiei Vălcăul Unguresc, este declarat ca supranumerar; cu toate acestea el nu este scos din post, din funcțiune rămânând pe mi departe în parohie¹¹). Așa îl mai găsim, în parohie, semnând din nou pe Mineu în 1812. Iar într-o notiță de pe Liturghier îl găsim semnat în anul „1829 Popoviciu parohul Bisericii M. Valko, cantor Simion”.

Sub păstorirea lui s'a înființat școala confesională română

10) Acest text, se află în Mineu aproape de sfârșit scris cu litere cirilice de mână.

11) Protopop Aurel Munteanu Huedin, Notițe istorice de mână.

ortodoxă prin anul 1811. Cursurile se țineau în casele dicești, de lângă Biserica veche.

Asupra caselor parohiale și a școlii confesionale vom reveni în altă parte, mai amănunțit.

Preotul Cosma Popoviciu, este unul din ctitorii parohiei noastre, înscris cu litere de foc în Cartea de Aur a Bisericii. Munca lui, în această epocă, a fost fără asemănare. Fără el niciodată — poate — parohia n'ar fi ajuns să-și edifice, în timp scurt, toate dependențele economice parohiale și școala confesională necesară. Parohia și credincioșii îi sunt recunoscători.

În 1829, conducerea parohiei revine preotului Popa An-

dreiu. Născut aici în Văleni, din părinți săraci. Om cu puțină cultură și lipsit de inițiativă proprie. Pentru familia sa n'a făcut prea mult și nici pentru parohie. S'a mulțumit să-și îndeplinească slujba, pietrificându-se în aceasta. Raportul cu oamenii lăsa de dorit. Aceste cauze, adăugate la slăbiciunea sa, au făcut ca enoriașii să-și amintescă prea puțin de consăteanul lor, Popa Andreiu.

Nu era rudenie cu Popa Gheorghe. Descendenții familiei sale trăesc și azi. În parohie se mai află Neag Ana, cerșitoare. Restul sunt prin comuna Vlaha jud. Cluj-Turda.

Popa Andreiu a funcționat până în anul 1842.

(Va urma)

Bibliografie

(urmare din pag 3-a)

munca osârduitoare pentru zidirea „Altarului”, ca simbol al Bisericii și Neamului.

Lucrarea cuprinde în cele patru capitole: I. Chemarea la apostolat, II. Lespezi de Altar, III. Propovăduind Evanghelia și IV. Alitudinii, activitatea P. S. Episcop Nicolae al Oradiei, dela ocuparea scaunului arhieresc și până astăzi. Începând cu cuvântul de mulțumire pentru alegerea într-un Episcop, urmat de alte cuvântări înălțătoare cu prilejul hirotoniei și instalării, se însușește apoi diferite cuvântări dela Adunările eparhiale și frumoasele pastorale, pentru a sfârși cu alte cuvântări ocazionale.

Citirea lor nu este plictisitoare ci dinapotriva îți descoperă cugetul pentru urmarea unui suflet creștinesc, pe drumul înfăptuirilor, slăbindu-ți drept înbold atâtea mărele realizări.

Ca notă întregitoare a acestor constatări, vin și clișeele frumoase, ce dovedesc afirmațiile scrise. Dintr-o parte impresionază ardele, dăpuzarea; document al unei prețioase „civilizații”.

Felicitând pe P. S. Părinte Episcop Nicolae al Oradiei pentru ideea de-a aduna în „Lespezi de Altar”, frumoasele îndemnuri arhieresci, îi dărim să aibă parte ca din viitoarele „Lespezi” să poată clădi „Biserica” întreagă.

Facultatea de Teologie din București: *ORTODOXIE*, vol. I. București 1942. Pag. 203. Lei 200.

Este cunoscută inițiativa frumoasă a Facultății de Teologie din București, despre organizarea unui ciclu de conferințe, ținute în primăvara aceasta, despre „Ortodoxie”.

Împrejurările critice prin cari trecem, au silit pe harnicii profesori de teologie să iasă „în afara de zidurile Facultății” și aici, în fața unui select auditoriu, să expună documentat principiile vecinice salvatoare a ortodoxiei. În-suși I. P. S. Părinte Patriarh, a ținut să onoreze cu prezența, seria conferințelor.

Cartea cuprinde cele 8 subiecte dezvoltate de conferențieri. După cuvântul introductiv al d. prof. Dr. Șerban Ionescu, decanul Facultății de Teologie, urmează: 1. „Spiritul clementin” de Nichifor Crăinic; 2. „Ce este ortodoxia?” de Ioan Gh. Savin; 3. „Monahismul ortodox” de Gala Galaction; 4. „Misionarismul ortodox în Transnistria”, de Arhim. Iulia Scriban; 5. „Secetele un peccat național și social”, de V. G. Ispir; 6. „Stat și Biserică”, de Lazăr Iacob; 7. „Vitalitatea Bisericii ortodoxe”, de Teodor M. Popescu; 8. „Ortodoxismul sub aspectul social”, de Șerban Ionescu și în fine, Cuvântul I. P. S. Patriarh.

Ideile mari ce au fost îmbărbătate cum și expunerea lor într-un cadru bine definit, au fost de nu real servicia Bisericii noastre care trebuie să-și precizeze misiunea mare ce o așteaptă în viitorul apropiat. Citirea lor te face să crezi și mai mult, în acest adevăr.

Pentru precizia noastră, cunoașterea cuprinsului acestei cărți nu poate fi decât folositor.

Pr. Aurel A. Velea: „CREȘTINTE ȘI OBICEIURI CIVILOASE”. Biblioteca populară „Astra”, nr. 270—1941.

Poporul nostru a putut răzbate îndelungatele vremuri grele, datorită și datinilor pe cari le-a pășirat cu sfîntenie și în cari și-a depozitat o parte din sufletul său.

Cum unele din aceste datini, au fost alterate de obârșia lor, sau altele (aveau un fond păgân: alegerea lor și perpetuarea celor ce cuprind sufletul din sufletul neamului, este o datorie comună. Păr. Velea satisface acestei obligații și broșura, cuprinzând câteva datini folositoare, este de un real folos popoului nostru.

Felicităm pe autor pentru interesul arătat în această problemă și ne-am bucura să aibă cât mai mulți imitatori.

a cercetat pe P. C. prot. Aurel Gliga.

După masă, la ora 4 a sosit în Alba-Iulia și a descins la Oficiul protopopesc, unde este întâmpinat de P. C. vicar Al. Baba, președintele Vicariatului, însoțit de P. C. prot. Nic. Vasiliu, consilier, C. C. preoți T. Ciuruș, secretar, I. Lazar, Fl. Geomlean, V. Maximinean, Petru Timișan, diaconul Sever Suctu. În-

tâlnirea a fost într'adevăr plină de dragoste, pecetluită de îmbrățișarea arhierescă atât de curată.

După un scurt popas, P. S. Sa, însoțit de P. C. vicar prot. Al. Baba a plecat la Mănăstirea „Sf. Ioan Botezătorul”, unde s'a închinat la mormântul ctitorului, Episcopul Dr. Ioan Stroia.

La timpul Vecernei, P. S. Sa s'a reîntors și a participat la slujba doxologiei, săvârșită de P. C. vicar prot. Al. Baba și soborul preoților anințiți. Corul parohiei centrale, condus de p. Petru Timișan, a dat răspunsurile cuvenite, ridicând măreția solemnității.

La sfârșit P. S. Sa a binecuvântat mulțimea credincioșilor, ortodocși și greco-catolici, veniți să se bucure de venirea P. S. Sale și cari au umplut biserica până la refuz. Au fost clipe solemne și de neuitat.

Seara a luat masa în cerc restrâns, la P. C. vicar prot. Al. Baba, unde a fost găzduit.

A doua zi, 16 Septembrie c., a vizitat birourile Vicariatului, unde a fost întâmpinat cu cuvinte de fîlăscă dragoste de P. C. vicar prot. Al. Baba. A răspuns P. S. Sa exprimându-și bucuria ce o simte în aceste momente.

S'a interesat apoi de bunul mers al Vicariatului și și-a exprimat mulțumirea deplină pentru devotamentul arătat de toți cei ce contribuie la prestigiul Bisericii, prin munca neprecupețită. Cuvintele de încurajare în facerea datoriei „ori unde ori când, dar cu cinste; restul în grija Domnului”, au fost sorbite cu neșafiu.

După masă, P. S. Sa a plecat la Sibiu pentru a revedea pe I. P. S. Părinte Mitropolit Nicolae și pentru a-și împlini programul acestei vizite în timpul scurt cât îi va fi dat să petreacă în Țara liberă. La reîntoarcere va prezida ședința consiliului plenar, la care vor participa și protopopii.

Instalarea locotenentului de episcop al Buzăului. În urma vacanței ivite în scaunul episcopesc al Buzăului, prin moartea Episcopului Ghenadie, I. P. S. Patriarhul a încredințat conducerea Eparhiei, până la alegerea titularului, P. S. Arhiepiscop Valeriu Moglan, vicarul Mitropoliei Moldovei.

Instalarea locotenentului de episcop s'a făcut în 11 Septembrie 1942, într'un cadru solemn, în prezența P. C. prot. Gh. Vintilescu, directorul Sf. Sinod și delegat al I. P. S. Patriarh, a membrilor consiliului eparhial, protoreilor din oraș și județ.

S'a săvârșit slujba doxologiei iar p. Gh. Vintilescu a citit gramata de instalare a P. S. Sale Valeriu, ca locuitor de episcop al Buzăului. Eparhia și-a manifestat dragostea față de noul Arhiepiscop prin cuvântul pr. Gh. Jugureanu, consilier. Tuturor a răspuns P. S. Arhiepiscop Valeriu Moglan arătând, râvna cu care vine pentru binele Eparhiei.

S'a făcut apoi o procesiune la mormântul episcopului Ghenadie și s'a citit rugăciunea deslegării.

Dumnezeu să binecuvinteze acest început de muncă creștinească și românească.

P. S. Episcop Nicolae al Oradiei în misiune.

Citim în „Legea Românească”, că P. S. Părinte Episcop Dr. Nicolae Popoviciu, al Oradiei, a întreprins din inițiativă proprie, la începutul lunii Iulie c., o călătorie misionară în Transnistria. Scopul acestei călătorii a fost, cercetarea ostașilor și răniților de pe front. Au fost cercetate vre-o 20 spitale, stințite mai multe biserici și s'au ținut liturghii și slujbe speciale în toate orașele și satele pe unde au trecut din Tiraspol până la Sevastopol.

Pretutindeni, odată cu binecuvântarea arhierescă, P. S. Sa a împărțit cuvântul apostolic, cărți de rugăciuni și iconițe în dar. Misiunea a durat șase săptămâni.

Această călătorie a fost un dar mângăietor și înțăritor pentru cei de pe front și deci P. S. Sale se însușește în cununa jertfelnicilor pentru neam și Țară.

Parohii nou bugetate.

Ministerul Cultelor a recunoscut înființarea parohiilor Șard și Baia de Arieș II, începând cu 1 Septembrie 1942.

Seminar monahal.

Râvna neobosită a I. P. S. Mitropolit Nifon Criveanu, al Oiteniei, a făcut să se deschidă în anul acesta o secțiune monahală la seminarul teologic din Râmnicul-Vâlcea. Toți elevii frați și monahi dela fostul seminar monahal din Mănăstirea Cernica, se vor prezenta pe ziua de 30 Sept. la noul seminar, urmând a începe cursurile la 1 Octombrie c.

Acest nou focar de cultură teologică pentru monahism, aduce laudă Bisericii, care știe să ridice monahismul la nivelul așteptat și celor ce s'au ostenit pentru înființarea lui.

Partea oficială

Nr. 502—1942 prot. 1—3

CONCURS

Se publică concurs pentru întregirea parohiei de cl. II. Botez, din protopopiatul Luduș, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renășterea”.

Beneficiile împreunate cu acest post:

- 1, Salar dela Stat.
- 2, Locuință în natură.
- 3, Sesiune parohială 31 jug. 444 stj.
- 4, Stola indatinată.

Candidații vor înainta cererea cu documentele necesare Ven. Vicariat în Alba-Iulia în termenul fixat și cu prealabila noastră în-cuviințare se vor putea prezenta în parohie pentru a se face cunoscuți credincioșilor.

Luduș, 11 Septembrie 1942.

În înțelegere cu consiliul parohial din Botez,
R. Popa
protopop.

TIP. „ALBA” Cenzurat

INFORMAȚIUNI

Sosirea Prea Sfințitului Părinte Episcop Nicolae Colan în Alba-Iulia.

Așa cum am scris în articolul de fond al revistei, avem bucuria de a anunța sosirea P. S. Sale Părintelui Episcop Nicolae Colan, în Alba-Iulia. P. S. Sa a sosit, incognito, în ziua de 15 Septembrie 1942, însoțit fiind de Dl. Bilciurescu consul la Cluj. A poposit întâi la Turda, unde